

ԱՄԱԼ-ի դեմ գործողությունները դեկավարել է թուրքիայի նախկին նախագահ Էլբենի դուստրը

ԱՄԱԼ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Թուրքիայի ազգային հեռախոսային կազմակերպության (ԱԲԿ) նախագահի պարտության նախկին ղեկավար Էլբենի Էլբենյանը հայտարարել է, որ 1982 թ-ին «հայկա-ալի» ԱՄԱԼ կազմակերպության դեմ եվրոպայում կազմակերպված գործողությունները՝ գլխավորել է Թուրքիայի այդ ժամանակվա նախագահ Ջենալ Էլբենի ազգային շեքի: Ընդհանուր առմամբ Թուրքիայի ԱԲԿ արտաքին կառուցվածքը դեկավարում էր Ենայը, որը նախագահական ժամանակում ԱԲԿ-ն ճեղքված էր Գյուլիի կողմից: Ենայը և Գյուլիի կողմից ԱՄԱԼ-ի դեմ կիրառված կազմակերպված գործողությունների դեկավարներն էին Երան Գյուլիի և Ենայի ԱԲԿ խորհրդակցի օգնական Ջիլալ Արալը՝ ասել է Էլբենյանը:

ԲԵՆՍԵՐ ՍՊՈՆՏԱՆԵՐ

Ռուսաստանը ստյառնում է կանխիչ հարվածներ հասցնել

Ռուսաստանի զինված ուժերի գլխավոր զորավար Գեորգի Յուրի Բալուբեկին հայտարարել է, որ Ռուսաստանը պատրաստ է ահաբեկիչների ծանրաբեկչության կանխարգելիչ հարվածներ հասցնել աշխարհի բոլոր անկյուններում: Նա չի մատնաբանել, թե կանխարգելիչ հարվածների դեմում հասկանալի ինչ զենք է օգտագործվելու, սակայն նշել է, որ խոսքը միջուկային զենքի մասին չէ: Սա Բալուբեկինը հայտարարել է եվրոպայում ՆԱՏՕ-ի զորքերի հրամանատար Ջեյմս Ջոնսի հետ համընդհանուր ընթացքում:

Ռուս բարձրաստիճանի զինվորականը չի նշել նաև երկրի անուն: Նախկին արևմտյան Ռուսաստանը արթն առնելով իր հարեան երկրներին մեղադրել է չեչեն ահաբեկիչներին՝ Միջին Արևելքի երկրներից և Աֆղանստանից Չեչենիա անցնելու համար օժանդակելու մեջ: Մասնավորապես 2001 թ. ռուսական զինուժը ոմբահարեց Կրասնայի Պանկիսի կիրճը՝ մեղադրելով թիրխիսի իշխանություններին չեչեն ահաբեկիչներին աղյուսակներ հարկելու մեջ:

Լոնդոնում աղյուսակներ գտած չեչեն անջատողականների լեյտենանտ Լիմոն Զաֆալը «Ռոյթերսին» ասել է. «Ես չեմ բացատրում, որ Գրան (ռուսները) կիրճում դա անել որևէ եվրոպական երկրում, ինչն արեցին Ջաբարովը»: Գրանը նշել է, որ մի փոքր ամիս առաջ ռուսական հասուկ ծառայությունները Ջաբարով կազմակերպեցին Չեչենիայի նախկին նախագահ Չեչեն Զաֆարովի սպանությունը:

Նախորդին Կրեմլը Լոնդոնից և Կաբուլից հարցազրույցներ էր ուսանակում արդարադատությանը հանձնել Ահմեդ Չաֆալին և ԱՄՆ-ում փախչողական աղյուսակներ գտած Չեչենիայի նախկին արտաքին գործընկեր Գյուլիի: ԱՄՆ ղեկավարությունը հաստատեց, որ ԱՄՆ արտաքին գործընկերությանը ներկայացրած ինֆորմացիան ճշմարիտ էր և չեչեն չափավոր անջատողականների հետ:

Խաթանի. «Մեզ համար Հայաստանը լույս հողակետ է»

Առաջին անգամ Հայաստան է ժամանել Իրանի նախագահը

ԹԱԹՈՒՆ ՆԱԿՈՐՅԱՆ: «Հայաստանը լույս հողակետ է մեզ համար: Սա երկրամաս է, որտեղ ապրում է աշխարհի ժողովուրդը, որը մեծ դերակատարություն է ունեցել համաշխարհային մշակույթի զարգացման գործում: Իրանը Հայաստանի հետ ունի հասուկ հարաբերություններ:

Իրանի և այլ ժողովուրդների հարաբերությունները կարող են լավագույն նմուշ լինել մեր համար, ովքեր ապրում են կողմ-կողմի և հարգում միմյանց ինքնիշխանությունը», ասաց Խաթանին Հայաստանի նախագահի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսում: ԱՊԳ երեք երկրներ ղազախական այցերն

Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահը երեք օրվա այցով Հայաստանից: 1992 թ. հաստատված հայ-իրանական դիվանագիտական հարաբերություններից հետո սա Իրանի նախագահի առաջին այցն է Հայաստան: Մեյլեդ Մոհամմադ Խաթանին ղազախական երկրորդ այցի ավարտից հետո կուրդերի Բեյլառում, ադա՛ Տաջիկստան:

Իրանի նախագահն ընդգծեց, որ Հայաստան-Իրան հարաբերությունները, համազորակցությունը երկու կողմերի օգտին են և ոչ մեկին չեն վնասում: «Գերզայուն Կովկասում անհրաժեշտ է կայունություն, և Թեհրանը կովկասյան երկրների անվտանգությունը համարում է իր անվտանգությունը», ասաց Խաթանին:

Երեք օրից են ունեցել Իրանի և Հայաստանի նախագահների, ադա՛ ընդլայնված կազմով հայ-իրանական հանդիպումներ, որոնց ավարտին ստորագրվեցին 7 համաձայնագրեր: Որոշեց Ջուլայանն ակնհայտորեն զոհ էր բանակցությունների արդյունքներից: «Հայաստանի համար չափազանց կարևոր է բարեկամ երկրի նախագահի այս այցը: Զննարկվեց երկրորդ հարաբերությունների ամրոց ծավալը», ասաց Ջուլայանը:

Հայաստանի նախագահն Իրանի հետ հարաբերություններում առաջնային է համարում սենսազիկա ոլորտը, և «ստորագրված դաշինքները զգալի մասն այդ ոլորտին է վերաբերում»:

PHOTOLURE

ՆԱՏՕ-ն որոնում է կարգավորման նոր ուղիներ

ԲՄԶՈՒ, 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԻԱ: ԱՄՆ-ն ու ՆԱՏՕ-ն մտադիր են մոտ առաջիկայում սկսել նախկին խորհրդային երկրներին օգնության մոտ, անմիջապես ծրագրի իրականացումը: Այդ մասին Բաֆի «Էսթրես» քերթին զեչ հարցազրույցում հայտարարել է ՆԱՏՕ-ի եվրոպական հրամանատարության զեչնեթալ Ֆրենկ Բոլանդը՝ մեկնաբանելով Հարավային Կովկասի սարածաբան ԱՄՆ ղազախական նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդի այցի արդյունքները:

«Մեզ մտադիր են մեծացնել այդ մոտ ծրագրի արդյունքներում Ադրբեյջանի հասկանալի մեծ օգնության ծավալը», նշել է զեչնեթալը, ավելացնելով, որ որոշումը կայացվել էր Ադրբեյջանի ղազախական անձանց հետ Դոնալդ Ռամսֆելդի հանդիպումների ընթացքում: Նա խոսեց, որ ԱՄՆ Կոնգրեսն ընթացիկ ասում նախատեսել է հասուկ քրեչեսային փոխառություններ Հարավային Կովկասի երկրների զինված ուժերի զարգացման համար: «Այդ ցուցանիշները Ադրբեյջանում ավելի բարձր են, քան այլ երկրներում», նշել է Ֆրենկ Բոլանդը: զեչնեթալը նշել է, որ Ադրբեյջանը Պենտագոնին հետաքրքրում է Կասպից ավազանով և իր սահմաններով: Նա խոսեց, որ ՆԱՏՕ-ի և ղազախական Բաֆի միջև համազորակցությունն անվտանգության և ահաբեկչության դեմ ղազախի ոլորտում աս կարևոր գործընկեր: Բոլանդը նշել է, որ ՆԱՏՕ-ն դարաբայան հակամարտության կարգավորման մոտ ուղիներ է որոնում: Ինչ վերաբերում է սեպտեմբերին Բաֆում նախատեսվող ՆԱՏՕ-ի «Համատեղ լավագույն ջանք-2004» զորավարություններին, զեչնեթալը նշել է, որ նախատեսված աս կատարվեն: «Մեզ արդեն գրեթե ավարտվել են: Մեզ հույս ունենք, որ Ադրբեյջանն ամրոցված կկատարի իր սահմանադրական ղազախությունները», ավելի էլ է Ֆրենկ Բոլանդը:

ԱՄՆ-ն Իրանին ստյառնում է ադրբեյջանցիներով

Մ. Նահանգների բարձրաստիճանի երկու ղազախներ Իրանի հասցնել լուր ստյառնալիներ են ինչեչերել: Նախ ղազախական շեղակալ Ռիչարդ Արմիթեյջը «Բիզնես Ուիլ» զաբախանդեչի հարցազրույցում ասել է, որ Իրանում իրավիճակի փոփոխությանը հնարավոր է հասնել օգտագործելով «ադրբեյջանցիների այս իսլամական ղազախությունը»՝ երեչիկ ադրբեյջանցիների գործընկեր: Զուգահեռներ անցկացնելով Իրանի և Գյուլիսային Կորեայի միջև՝ Արմիթեյջն ասել է. «Իրանի ղազախում աս դժվար է: Իրանում կան ուրու բաներ, որոնց անհրաժեշտ է ռազարդություն դարձնել: Խոսքը ժողովրդագրական զեչայների մասին է: Պարսիկներն արդեն գրեթե փոխառություն են իրենց երկրում: Նրանց թիվը աս 52 տկոս է: Միմյանք միայն Թավրիզում ադրբեյջանցիների փոխառում աս ավելի է, քան Ադրբեյջանում:

Նում: Այդ ղազախանով աս կա է ժամանակի ազդեչությունը, ինչը կրեչի իրարդարության փոփոխության»:

Ամերիկյան «Վաչինգտոն թայմսը» իր հերթին մեչերում է ԱՄՆ ղազախական փարսուլար Դոնալդ Ռամսֆելդի խոսքերը: Վերջինս ասել է, թե Իրանը օգնում է Իրանի աղյուսակներին՝ այնեչ ուղարկելով փող և մարդկանց: «Ես չեմ կարող ասել, թե Իրանի կառավարությունում իսրաիլականներին ո՞րն է դրանով զաղվում և ընդհանրապես կառավարությանը հայտնի է Իրանին օգնելու փաստը», ասել է Ռամսֆելդը՝ հավելելով, որ Մ. Նահանգների հնարավորությունն Իրանի դեմ ազդելու հարցում սահմանափակ է, և Իրանի որ աս երկրներ աս հարցին չեն իրանական իշխանությունների մկասմամբ մուծումներ բանցնելու:

7 հայ ղազախներ՝ անհետ կորում

ՄՈՍԿՎԱ, 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Բեչլանի դրուցում ղազախն է եղել ավելի քան 1200 մարդ: ՈՂ-ի նախագահի հետ կայացած հանդիպման ժամանակ այս սկյալները հայտնել է ՈՂ-ի գլխավոր ղազախազ Վլադիմիր Ռասինովը:

«Այսօրվա դրությամբ մեզն ունենք այդ ահաբեկչական գործողության վիթխարի զոհեր: Ըստ մեր սկյալների, ղազախն է եղել ավելի քան 1200 մարդ: Բուժվել և բուժվում է 727 մարդ: Այսօրվա դրությամբ բազախային է 326 զոհված, ումցից 210-ը ծանաչված են», ասել է Ռասինովը: «Գտնվել են դիակներ 32 մարդ: Փորձագեչներն այժմ աշխատում են այս հարցի վրա», ավելացրել է Ռասինովը: Նա նշել է, որ սկյալներն առայժմ վերջնական չեն, և, դժբախտաբար, զոհվածների թիվը կարող է մեծանալ:

Իսկ Հայաստանում ՈՂ դեպրտանասան փարսուլար Նիկոլայ Սկրիպկան լրագրողներին հայտնել է, որ գրեթե բոլոր տուժած հայերը շեղակալվել են Մոսկվայի հիվանդանոցներ, իսկ մեկը՝ Մարիամ Սիմոնյանը, Ռոսուվի հիվանդանոցում է: Հայ ղազախներին 7-ը համարվում են անհետ կորած: Դեպրտանասան փարսուլարն ավելացրել է, որ սկյալները վերջնական չեն:

Դիտարկումներ

Հարթություն 90-ական թվականների, սեփականաճանաչման գործընթացը վերջին տարիներին որոակի փոփոխություններ կրեց: Մասնավորեցման ներքին քաղաքացի, ձեռքի և առաջացած խնդիրների մասին է մեր հարցազույցը ղեկավար գույքի կառավարման վարչության ղեկավար Կարինե Կիրակոսյանի հետ:

- Տվյալ Կիրակոսյան, սեփականաճանաչման վերջին ծրագրում ընդգրկված որևէ օբյեկտներ են փոխանցվել հաջորդ տարիներին եւ ո՞ր օբյեկտներն են դժվարությամբ սեփականաճանաչվել:

- **Չեն** տրամադրում: Կառավարությունը ուժեղացրել է այս աղբյուրը: Ուղղակի հետետրական չեն եղել դա կասարման գործում: Հիմա դա հասնում են բոլորից, որ սվայմեր ներկայացնեն իրենց սնորհության սակ եղած անավարձ շինարարության օբյեկտների մասին: Օրինակ՝ աղետի գոտու օբյեկտները չունեն հաշվետվություն արժեք: Երկրաճարձից հետո նախկին խորհրդային հանրապետությունների շինարարական ընկերությունները սկսել են շինարարությունը, բայց հայտնի դասճանաչման օբյեկտներն են անավարձ եւ մեզ ոչ մի փաստաթուղթ չեն փոխանցել:

թացում կարող է մասնակցել մասնավորեցման գործընթացին: Այն նաեւ ուղղված է բաժնետիրական ընկերությունների ստեղծմանը եւ կորպորատիվ հարաբերությունների ձեւավորմանը: Մրցույթի կամ ուղղակի վաճառի ժամանակ գնորդի ազդեցության նախադասումներ են դնում ներդրումների, աշխատատեղերի եւ աշխատավարձերի նվազագույն չափի վերաբերյալ: Ստանդ ինչ-որ ձեռքով փորձում են մեղմացնել սոցիալական խնդիրը, ներդրումներ ներգրավել, ձեռնարկության մասնագիտական ուղղվածությունը դաժողանել: Բացի այդ, այս ձեռքով ղեկավարումը իր սեփա-

շիվին: Մինչ այժմ ներդրվել է 153 հազար դոլար եւ աշխատանքով առաւ հովել 172 մարդ: Ընդհանուր առմամբ դայմանագրային դարձակորություններ են ստանձնել շուրջ 340 գնորդներ, որոնցից 100 կասարել են իրենց ստանձնած դարձակորությունները, իսկ մյուսների դարձակորությունների կասարման ընթացքի մեջ է: - Մի՞թե բոլորը կասարում են իրենց դարձակորությունները: Կան դեմքեր, երբ դրան չեն կասարվում եւ այդ դեմքում ինչ դասախանակություն են կրում նոր սեփականատերերը:

վոր սեփականության գնահատման մասին օրենք, չեն կարող նոր սեփականատերերը, գյուտերն ու հայտնագործությունները գնահատել: Դիմել են դասարան ներդրումները չկասարելու դասարանում այս ընկերության գույքի վրա բռնազանձում կատարելու հայտնով: Դասարանում վեճ է առաջացել: Ընկերության ներկայացուցիչները դիմում են, որ իրենք ներդրում են մտնում սեփականություն եւ առաջարկում գնահատել այն: Նրանց հավաստիացմամբ, իրենք այդպիսի ավելի մեծ ներդրում են կատարում, քան նախատեսված է դայմանագրով: Մենք էլ առաջարկում ենք քերել գոնե

«Իր գույքի վաճառքը ղեկավարումը զուգակցում է նախապատրաստված ներդրումային հաղափականության հետ»

Եշում է պետությունի կառավարման վարչության պետ Կարինե Կիրակոսյանը

- Այս խնդիրը կանոնակարգված է: Երբ նվաճած ժամանակահատվածում ծագող չի ավարտվում, բարոնակարգում է հաջորդ տարի, մինչեւ նոր ծրագրի ընդունումը: Դժվարությամբ են սեփականաճանաչվում ոչ գրավիչ օբյեկտները, որոնք մեծ դասարան են: Օրինակ՝ որոշ ընկերությունների գնահատված արժեքի 50 տոկոսը միայն դասարան են կազմում: Մենք էլ աշխատում ենք ավելի ցածր գնով, օրինակ՝ գնահատված արժեքի 25 տոկոսի չափով սեփականաճանաչել: Ընկերություններ կան, որոնք երեք-չորս անգամ ներկայացրել են սեփականաճանաչման: Երբ, ի վերջո, գնորդ չի հայտնվում, ընկերությունը լուծարվում է: - **Իսկ անավարձ շինարարության օբյեկտները...**

Դրանք մեծ է գնահատված եւ ուժեղան ելակետային սվայմեր, որ կարողանան ներկայացնել վաճառքի: - **Մասնավորեցման ո՞ր ձևն է առավել արդյունավետ՝ բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրությունը, թե՞ ուղղակի վաճառքը կամ մրցույթը:**

կանությունը հանդիսացող գույքի վաճառքը զուգակցում է նախապատրաստված ներդրումային հաղափականության հետ, որն իմնված է սեփական աճի գրավականներից է: Նե՛սն մասն ձեռքով մասնավորեցված մի հարյուր հազար օրինակներ: «Դադարանցեմենտ» 2001-ին մասնավորեցվել է «Միկա Կոնստր» ընկերությանը, որն արդեն հաջորդ տարի գերակասարել է իր ստանձնած ներդրումային եւ աշխատատեղերի առաւ հովման դարձակորությունները՝ ներդրելով մոտ 6.2 մլն դոլար եւ ստեղծելով 673 աշխատատեղ: 2004 թ.-ին աշխատատեղերի թիվն այստեղ առեւ 900 է: Թալինի լուծարվող «Արմին» ընկերության գույքը մասնավորեցրեց «Դայմոթեթ» ընկերությունը: Այն նույնպես հաջողությամբ իրականացրել է իր դարձակորությունները՝ անցյալ տարվա ցուցանիշներով ներդրելով 419 հազար դոլար եւ 436 աշխատատեղ առաւ հովելով: Չարենցավանի «Դոլանին» մասնավորեցվել է կոլեկ-

- Ներդրումները չկասարելու կամ թերի կասարելու դեմքում վերահսկող մարմինը դիմում է դասարան: Դասարանի վճիռն իրենք վրա բռնազանձվում է ընկերության գույքը: Նման հայտեր 7-9 կատակորությանն առընթեր ղեկավար գույքի կառավարման վարչությունը ներկայացրել է, օրինակ՝ «Իջանյան գորգեր» եւ Գյումուրի «Արցախ» ընկերությունների նկատմամբ: Մենք ընդհանրապես աշխատում ենք աշակցել նոր գնորդներին փաստաթղթերի ձեւակերպման հարցում, որովհետեւ երբեմն ներդրումը կասարում են, բայց փաստաթղթային ձեւակերպում չեն անում: - **Ինչ կասեի Աստուրյանի «Տրանզիտ» սեփականաճանաչման եւ գնորդի կողմից ներդրումային դարձակորությունների չկասարելու օրհանգրվող սեղեկությունների մասին:**

միջազգայնորեն ընդունված գնահատման չափանիշ: Եթե դա բերվի եւ դասարան էլ ուժեղ, որ իսկապես ներդրում է, մենք կհասնվենք այդ մեկի հետ: Նե՛սն նաեւ, որ գնորդների դայմանագրային դարձակորությունների ամրագրման եւ կասարման վերահսկման կանոնակարգման նախապատրաստված գույքի մասնավորեցման դայմանագրերում դարձակորությունների ամրագրման եւ դրանց կասարման վերահսկման գործընթացը կարգավորելու մասին՝ որոշման նախագիծը, որն արդեն հաստատվել է կառավարությունը: Այդ փաստաթուղթը հասնվեցվում են կասարելով ներդրումների ուղղությունների եւ քննարկի սոցիալական երաշխիքները, դարձակորությունների կասարման հաշվետվությունների եւ անհրաժեշտ փաստաթղթերի տրամադրման, այդ դարձակորությունների վաճառման կամ թերի կասարման դեմքում տպուկ կիրառման կարգը:

ԱՄՍ ԱՄԵՍԻՍ-ԲՈՒՍՏՈՒՆ

«Ինչ է կասարում Կալկաթայում»

Որոշ նախաձեռնություններ մեր նյութի արձագանք տալով այս հոդվածի հեղինակը դասկարծելի անձնավորություն է գրող, հրատարակագիր եւ հասարակական գործիչ Անդրանիկ Սարյանը: Այժմ 91-ամյա հոդվածագիրը աղոթում է Լուս Անթրեյեսի օրհանգրվածը հարգելու: Բացի քաղաքային հոդվածներից նա հրատարակել է մի քանի գրքեր, որոնցից են «Վայկաթայի վազը», «Մեր դրոշմային գայլը» եւ «Անլոյս փողոցներում»: Վերջինը հուճազուն վեպ է, որտեղ հեղինակը դասարան է նաեւ Կալկաթայի Վայոց մարտահրաշխան ձեռնարանում անցկացրած դասարանական ընկերությունը: Այդ վիճակը բարոնակարգում է այսօր, անսույգ ձեւակարգի մասնակցով մեր ծնողազուրկ երեխաներին եւ հարցականի սակարանում մեր ազգային կալվածքներն ու հարսությունները: Ինքուհի երեխաներն «Ազգ» թերթին է: Ընթերցողներին անելի յսակ դարձնելու համար եւ կրթնորոշման եւ սեփականաճանաչման խնդիրներին: Որովհետեւ, տարիներից ի վեր թե մեկին եւ թե միայն վերաբերող խնդիրները յալանել-խոնարհել ինձ են ուղղուած եղել: Թե Լուսինից, թե Բաղդադից եւ թե Միդանից: Ուղարկուել են փաստագրություններ՝ զեղծարարությունների, գողությունների եւ բռնարարությունների վերաբերել, ձեռնարանական զեղծների

կողմից, որոնք թե յոլորածների միջոց են դարձել մամուլում, եւ որ կարելու է, դրանք բացարձակաճանաչման ուղղակի են երջանկայիցաճակ Գարեգին Ա վեհափառին: Կսակների եղծանման եւ իտալական խնդիր վերաբերել գրութիւնս լոյս է տեսել «Նոր կեանք» շաբաթաթերթի 1999 թ. յուլիս 15-ի համարում, իսկ ձեռնարանին վերաբերող միջոց, 180-ամեակի առիթով, «Նոր օր» շաբաթաթերթի 21 ապրիլի եւ 26 մայիս 2001-ի համարներում: Առաջինը՝ «Հնդկահայոց հարսություն մեծ հարցականը» խորագրով, միայն «Հայոց մարտահրաշխան ձեռնարանը» անունով: Եւ նորութիւն ասած չեմ լինի, երբ որովս վերջուճ նկատել ցամ, որ Հայոց մարտահրաշխան ձեռնարանի ազնուահոգի եւ հայրենասէր հիմնադիրները Աստուածասուր Մուսաղիաներն եւ Մնացական Վարդանեանը՝ իրենց ընկերակից բարեհաճելով, գերազույն մէկ նախաձեռնութեամբ ունեցին: Այն՝ որ ուսման ծաւալ մեր ժողովրդին ուսել սեւունդ յալ, միջնադարեան խաւար փարսել յալով եւ առաջնորդել նրան դէպի Արեւմտեան զարգացել ազգութիւնների շարքը: Հարկատու է միջ քերել, թե դա տեղի էր ունենում 1800-ական թվականների առաջին տասնամեակներում, 1821 թ. մեզանում ծանաչում ցած որովս՝ զարթոնքի դարազուլս, երբ Լազարեան ձեռնարան էր կառուցում Մուկոնայում 1814-ին, դարձելու ուսումնասնել մեծ հայրենասէր, նախկին հնդկահայ Լազարեանների կողմից: Կալկաթայի Հայոց մարտահրաշխան ձեռնարանի հիմնադրութեան ոգեւնչում ծագում էր նույնիման «Լազարեանի» շաբաթաթերթը: Մէկ տարեկանում, որ հնդկահայոց իդէալական

ծգոնը անելի բարձր էր կանգնած «Լազարեան»-ից: Նրանց հայրենասիրական ըղձանքն էր, որ իրենց հիմնադրութեամբ կրթական օջախ անելի բարձր մակարդակի հաստատութիւն լինի, որով իրենցը կրելու էր ոչ թե դպրոց, վարժարան, կամ ձեռնարան անունով, այլ ակադեմիա: Եւ հենց այդ ակադեմիա առումով էլ իրենց հիմնադրած օջախի անունը կրեցին Armenian Philanthropic Academy: Իսկ ինչու Philanthropic՝ մարտահրաշխան, երեւի հարցնողներ կլինեն: Դարգալու նա համար, որ ազգասէր խոջաները ուզեցան կրթութեան հետնու սեւունդները ծիւղակարծ լինեն: Զրիւկարծ ամեն բանով: Հագուստ-կարգուս, կոչիւ, մարզական հագուստ, խաղաղաճ, անգամ նամակագրական թուղթ ու փոստասան ծախս: Այդ նախաձեռնութեանը եկան դրամական աղաւակութիւն ստեղծելու եւ ժամանակի համարեալ թե բոլոր հնդկահայերը եւ թե յաջորդող ազգայինները, որով աղաւակագրական դրամազուլս բարձրացաւ միլիոնների: Մեր ժամանակ այդպէս էր 70-80 տարի մեզանից յետոյ էլ, մինչեւ վերջին տասնամեակներում կասարման դրամաճորտութեան անբարոյ դարազան: Ազգասէր հիմնադիրների երազը մնաց երազ: Որովհետեւ յաջորդող հոգաբարձու իւրաքանչիւրը ոչ միայն ակադեմիայի ծգոնը մոռացութեան տուցին, այլեւ ձեռնարանի մակարդակն էլ իջեցնել տուցին սովորական վարժարանի: (Ըլովի՝ ջուլայեցիների յորդորումով): Դա ունեց իր գլխատու դասարանը: Նախ որ համաձայն կանոնադրութեան, զարգարի ուսմունքը նկատուց թե՛ որովս առաջնաճիւղ ուսմունք, եւ

թե՛ որովս ուսմունքի առաջին լեզուն, անգլերենի դարազան երկրորդականի ծգոնով: Այդպէս՝ մօտ հարիւր տարի, երբ ուսանողութեան թիւը 1800-ականի վերջերին իջաւ երեք... Ուսանողութեան անգլերենի ղեկ ունեցելու եւ ոչ զարգարի, որով ձեռնարանը վերաճուց ամալոյթեան, իրեն վերադառնալ անհաճելի կսակարարական գրամարտով: 1900-ականի առաջին օրերից է, որ ձեռնարանը աննախընթաց զարթոնք առել սկսեց, երբ Լուս Յուլայի Ա. Ամենակրկեան վանի առաջնորդարանից իրատուի միջոց քաղաքային գաւառների դպրոցականներին, համաձայն իրենց ցանկութեան, ձեռնարանի ձեռնակը բռնելու, ուսանելու: Այսպիսով, ձեռնարանի աւակերտութեան թիւը ինչո՞ւ ուսանի բարձրացաւ 50-100, իսկ մեր օրերում, 1930-34-ին՝ 160-ի: Դպրոցականների թիւը բարձրացաւ եւ կարճ ժամանակում ազգութեանը օժեց միջազգային համալսարանի մարզիկներ՝ բոնցամարտի, հոկեյի, երկար վազի ասպարէզում: Այսպիսով՝ որովս անունները սուկի տառերով է արձանագրուած հնդկաց մարզական կեանքի տարբերություններում, սակայն կրթական մակարդակը մնաց յետին աստիճանի վրայ, դպրոցն սրամարտական անմնացար ուսման եւ մասնագիտութիւնից զուրկ ուսուցչութեամբ: Հայրենասէր եւ ասանդաղաճ հնդկահայ հիմնադրների կսակար միլիոնների հասնող դրամազուլսի դասախանասու մարմինները, ամենուր ներդրումները, մի ստորին մասնում ունեցնող ընդհանրացած, թե գիւղերից եկած զոհներին գրամաչութիւնն էլ կը բաւ... Թող առնեն եւ տուր վերադառնան... Սա այնպիսի դարազայում, երբ թե դպրոցի եւ թե Ա.

Լազարեայ վաղեմի եկեղեցու կսակարան զանգերի չափը կորցրել էր իր չափը, եւ ամենահեղինակաւոր լուսինը Կալկաթայի, The Statesman-ը, գրում էր, թե այս եկեղեցուն դաժ քան ձեռնազուլս ոչ միայն Կալկաթայի եւ ողջ Հնդկաստանի հազարաւոր վան ու եկեղեցիներին վիճակուած դրամազուլսներին զեռազանցում է, այլեւ Միջին Արեւելի բոլոր եկեղեցիները առած միասին: Այն դարազայում, երբ կալկաթայի հազարաւոր նորոգութեան ընթացքները անխախտ ամսական բոսակներ էին ստանում Ա. Լազարեայ եկեղեցու գանձարանի վրայ բազմած նորոգութեան եկեղեցական եւ խնամակալական անկուս մարմիններից... Նման դարազաներում է, որ Հայոց մարտահրաշխան ձեռնարանը ունեցաւ, ինչպէս նկատել տուր վերեւում, ամենացածր մակարդակի ուսուցչութիւն, հետեալաբ էլ ցածրազուլս կարգի ուսանողութիւն, որոնցից ցածրը երկրորդ-երրորդ դասարանը դեռ մուտք չգործած, փախուստ էին տալիս կամ Դարակասան, կամ Կալկաթայի գործիւնում աշխատանք որոնելու... «Ազգի» արդար այն ակնարկը, թե ձեռնարանը նկատու էր «բոնութիւնների եւ ուսման ցածր մակարդակի» կացարան, ինձ չի զարմացնում: Որովհետեւ եւ ինձ ժամանակակից սեւունդը անցել են այդ փուլից: Ես յաճախ եմ գրել այս եւ նման նեխանութիւնների մասին, որով դրանք արձանների խօսում հետեւը կարելի է ցանել իմ դասարաններում, առաւելաբար իմ «Անլոյս փողոցներում» յուճակեղում, որ հրատարակ հանունց 2002-ին Լուս Անթրեյեսում: ԱՄՍ ԱՄԵՍԻՍ-ԲՈՒՍՏՈՒՆ, Գլխակ, ԱՄՍ.

ԱՂԾ-ն 300 մլն ռուբլի կես Բասաեի եւ Մասխադովի սեղերը հայսնողին

ՈՂ Անվանագրության դաճնային ծառայությունը (ԱՂԾ) 300 մլն ռուբլի է խոստացել չեչեն գրոհայինների առաջնորդ Շամիլ Բասաեի եւ Չեչնիայի նախկին նախագահ Ասլան Մասխադովի գեղեցիկ վայրերի վերաբերյալ հավաստի տեղեկություն հայտնող անձանց: Այդ մասին հաղորդում է ՌԻԱ գործակալությունը, վկայակոչելով ԱՂԾ աղբյուրները:

«Տարիներ շարունակ Շամիլ Բասաեի եւ Ասլան Մասխադովի ե-

Ա շխարհը ցնցվեց Բեսլանի ահաբեկչությամբ, իսկ Պասանդներին ազատելու համար ահաբեկիչների դեմ ռուսական անվանագրության ուժերի առաջնորդ գործունեությունը եւ դրա առնչությունը ստեղծված հազարավոր զոհերի հարյուրավոր հայտնաբերումները, ինչպես Գյուստային Օսիայում, այնպես էլ ողջ Ռուսաստանում բռնակցված անապատներում ՌԴ իշխանությունների՝ հասկալի մարտիկների վերաբերյալ Պուսինի նկատմամբ:

Եթե որեւէ ահաբեկչություն ցնցում է աշխարհը եւ դրա վնասա-

հողվածի մասին է, որը կրում է «Միջին Բեսլանի կոստրաբի հեռաբեռնում հրեական ավազակախմբերը չեն» խորագիրը: Հարդաղը նույն է, որ աշխարհում ոչ մի տեղ ազնիվ նորասակների համար տայաբող ոչ մի կազմակերպություն երեխաներին Պասանդ վերցնելով եւ ստանելու ստանալիս սակ տա-հելով դեռեալ չի հավակնել ազատության կամ լուսավոր դիմադրության հերոսի դերի: Միաժամանակ նա ուժադրություն է հրավիրում Պուսինի վարչակարգի դեմ զայրու-թյունը լցված, չեչենական խմբավորումներին աջակցող հրեական հր-

Այլ կերպ՝ Հարդաղի ստորագրությամբ Հորդանանի «Ղուսուս» թերթը Գյուստային Օսիայի ահաբեկչությունը վերագրում է Պուսինի վարչակազմին: Ինչ վերաբերում է ահաբեկչության թուրքական արձագանքներին, որոնց էլ, Թուրքիայի անվանագրության գլխավոր վարչության հետախուզության բաժնի վարիչի նախկին տեղակալ Բուրախովը Օրախովի գնահատմամբ, սեղանների 6-ի համարում անդրադառնում է «Թերթումա-նը»:

«Եթե մի ղեկավարություն նորասակակե է դարձնում մյուսին, նրա դեմ օգտագործում է ահաբեկչական կառույցներ»

Պաղում է թուրք հետախույզը Հյուսիսային Օսիայի ողբերգության առնչությամբ

զերծման ղեկավար միջոցառումներ կոստրաբի վերաբերյալ համա-սարած վրդովմունք են առաջաց-նում, առաջ ահաբեկչական գործողությունը հայտնվում է միջազգային համրության ուժադրության կենտրոնում եւ դրան արթն ղեկա-րություններ արթն արձագանք են տա-լիս: Որոշու կանոն արձագանքի բնույթը տայանակվողում է այդ ղեկավարությունների յուրաքանչյուրի Կահազգոություններով:

Շահագրությունների առումով ամենաբարձր բացառություն չէր Գյուստային Օսիայի Բեսլան ֆաղա-նում կասարված ահաբեկչությունը: Դրա՝ ամերիկյանի գլխավորու-թյամբ արեւմտյան արձագանքներին Պասանդան էլ Պուսինը: «Ոչ ոք իրավունք չունի ասելու, որ մենք երկ-խոսություն մեջ մենք մանկաս-րանների հետ: Ինչո՞ւ դու չես հան-դիտում Ռուսամա քեն Լադնին, նրան չես հրավիրում Բրյոսել կամ Սոխսակ սուն, չես հարցնում, թե ինչ է ուզում եւ դա չես ասի նրան, որոնք ձեզ հանգիստ թողնի»: Պուսինը միաժամանակ մեղադրել է ԱՄՆ-ին՝ չեչենական ահաբեկ-չություն դեմ Ռուսաստանի տայա-րին խոչընդոտելու մեջ:

Բեսլանի ահաբեկչության թուր-ական արձագանքներին նախորդ համարում անդրադարձավ «Ազ-գը» ընդգծելով, որ համաձայն դրանց ահաբեկչությունը տայան-նակվում է ԱՄՆ-ի առաջիկա նա-խագահական ընտրություններով, «Մեծ Մերձավոր Արեւել» ծրագրով եւ ՌԴ նախագահ Պուսինի Թուր-իա նախատեսված այցը կանխար-գելելու ամերիկյան մտեցումներով: Ինչո՞ւ:

Մինչ հարցին Պասանդանը իրեն, որ վերոհիշյալ ահաբեկչու-թյան թուրական արձագանքներին լրացնում են արաբականները: Խոսքը սվալ դեղում հորդանա-նյան «Ղուսուս» թերթի սեղանների 6-ի համարում Ջորջ Հարդաղ ստորագրությամբ հրատարակված

սակայնների վրա եւ նույն, որ սրան ՌԴ նախորդ նախագահ Ել-ցինի օրով հարցնողներն առանցի-կան Պասանդներ գրավեցին ռուս-կան ղեկավարություն՝ ուղղություն սալու համար նրա առաջնահերթու-թյուններին եւ վճռական ձայնի ի-րավունք ստացան ղեկավար նոր-ուսներ կայացնող մարմիններում:

Այնուհետեւ հորդանանցի հեղի-նակը ավելացնում է. «Ռուս ժո-ղովրդից ազգակցված միլիտանտ-րով խոսորդական ձեռնարկությու-ների սիրացած հրեական ավազակ-կախմբերի անդամները Պուսինի իշխանության գալով գրվեցին հարկերից խոսափելու եւ խաղա-խություններ կասարելու հնարավոր-ություններից՝ հայտնվելով հե-տադրման մեջ: Նրանցից հողոր-կովկասի ներկայումս բանում է: Հրեա միլիտանտներ Բերեզովսկին եւ Վլադիմիր Գուսինսկին միե-նույն ավազակախմբի անդամներն են: Առաջինն ունի Խուայելի եւ Անգլիայի ֆաղաբեկություն, իսկ երկրորդը՝ Խուայելի եւ ԱՄՆ-ի: Եր-կուսն էլ Ռուսաստանից փախած գողեր ու ավազակներ են: Հաս-կանական է, որ հրեական ավա-զակախմբերի հետ Պուսինի հարա-բերությունների լարվածության սրումից հետո Արեւմտիսի սինիս-ական լրատվամիջոցները սկսե-ցին ՌԴ նախագահին մեղադրել բռնաբռնության եւ սպանիչի մեջ: Սա ցույց է տալիս, որ հրեա-կան հրոսակախմբերի առաջնա-հերթ Պասանդը Պուսինի վարչա-բեկելու ու տղավորություն ստեղծել է, թե նա անգոր է երկրի կառավա-րումը վերահսկելու, ինչպես նաեւ ազգային անվանագրություն աղա-հովելու: Խուայելի վարչապետ Շա-րունի երեկվա հայտարարությունը, թե «ահաբեկչության դեմ Պաս-նազնում Պասանդ են աջակցելու Ռուսաստանին», ոչ այլ ինչ է, քան իրականությունը խեղաթյուրելու եւ հասցեատեղում աղախողմունու-թյուն խորամանկ ֆալս»:

Համաձայն այս թերթի, Օրախով-ում ահաբեկչության կազմակեր-պումը վերագրում է զաղսնի ծառա-յություններին՝ դա տայանակվոր-ելով ԱՄՆ-ի, Խուայելի եւ Անգլիայի միջինարեւելյան ֆաղափակու-թյունն արդարացնելու նկատման-ներով: Նման մտեցումները ստաց-վում է, որ վերոհիշյալ ծառայու-թյուններն ամերիկյան, խուայելյան եւ անգլիական են, իսկ չեչեն ահա-բեկիչները՝ նրանց ձեռքի գործիչը: Այդ Օրախովում շարունակում է. «Ռուսն էլ ասեն, թե աշխարհը միաբերեւ է, ասվածը հերկում է կասարված ահաբեկչությամբ: ԱՄՆ-ում տեղի ունեցավ սեղան-ների 11-ը: Նույնը տեղի է ունեցում Ռուսաստանում, որտեղ նախ մեծու-թի տայություն էր կասարվել, իսկ դրանից առաջ տայթեցվել էին եր-կու ինքնաթիռներ: Դրանց հետեւեց Բեսլանի ահաբեկչությունը: Այս գործողությունները կարծես սեղ-անների 11-ի ռուսաստանյան ար-ձագանքներն էին: Դրանք ինքնու-սինիան չեն առաջացել, եւ հազիվ թե չեչեններն ի վիճակի լինեին ին-նուտյան իրագործել: Այսպիսի գոր-ծողություններում կարեւոր դեր են խաղում մրցակից ղեկավարների փոխհարաբերություններն ու ազ-գային Կահերը: Եթե որեւէ ղեկա-րություն նորասակակե է դարձնում մյուսին, առաջ հարձակման համար օգտագործում է ահաբեկչական մի-ջազգային կառույցներ, որոնք, ըստ ամենայնի, օգտագործվել են Գյուստային Օսիայում»:

Վերցնում Օրախովում նախագրու-ցանում է թուրքական կառավարու-թյամբ՝ մասնաճեղով. «Ջաջ ղեկ է իմանալ, որ Ռուսաստանի հետ մեծեղման դեղում Թուրիան իր վրա կրավի ԱՄՆ-ի եւ Անգլիայի ղեկ երկրների հակազդեցությունը: Իսկ ԱՄՆ-ի ու Խուայելի հետ մեծե-ցումը նրան կդարձնի միջազգային ահաբեկչության նշանադրական թիրախ»:

ՎԱՐՈՒՍ ԾԱՐԵՐՈՒՄ

լուզակային կազմավորումները Ռուսաստանի արաբներում իրակա-նացրել են դաժան ահաբեկչու-թյուններ, որոնք անդառնալի մարդ-կային կոռուսներ են Պասանդել, հայտարարել է ԱՂԾ ղեկավարու-թյունը:

Հիշյալ աղբյուրները նեչել են, որ տարգետանվածը կսրվի, եթե հա-ղորդված տեղեկությունները թույլ տան «չեզոքացնել երկու հանցա-վությունը: Մինչդեռ Մասխադովն իրեն ահաբեկիչ չի համարում: Արեւմտիսի երկրների կառավարու-թյունները եւս Մասխադովին ահա-բեկիչ չեն համարում եւ Մոսկվա-յին կոչ են անում բանակցել նրա հետ:

Սակայն ՌԴ նախագահ Վլադի-միր Պուսինը երեւոբարթի օրը հայտա-րարեց, թե ինչը չի բանակցի «ման-կաստաններ» հետ:

Չեչենական ահաբեկչություն. Նախաձեռնություն

Գյուստային Օսիայի Բեսլան ֆա-ղափում չեչեն գրոհայինների իրա-կանացած գործողությունը, որին զոհ են դարձել առնվազն 400 ուսու-ցիչներ, երեխաներ եւ ծնողներ, ա-ռաջինը չէ Ռուսաստանի ծայր հա-րավային այս հանրապետություն-ում: 1999 թ. մարտի 19-ին Վլադի-կավկաս ֆաղափ ռուկայում չեչեն-ների իրականացած ահաբեկչու-թյունից սղանվեցին 53 խաղաղ բնակիչներ:

Ընդհանուր առմամբ 1995 թ.-ից ի վեր չեչեն գրոհայինները Ռուսաս-տանի արաբներում իրականացրել են ավելի քան 20 խոսոր ահաբեկչա-կան գործողություններ, որոնց հետ-անումով սղանվել է ավելի քան 1400 եւ վիրավորվել մի քանի հազար խա-ղաղ բնակիչ: Չեչենների ամենա-խոսոր գործողությունը համարվում է 1996 թ. հունվարի 9-ին Դաղստանի Դզլար ֆաղափում տեղի ունեցածը. չեչեն գրոհային Սալման Ռադուելը եւ նրա կողմնակիցները ֆաղափի հի-վանդանոցում Պասանդ վերցրին ռուբ 3000 մարդու, սղանվեց 80 մարդ: 1995 թ. հունիսի 14-ին Շամիլ Բասաեը Սալմոտոյի երկամասի Բուլդոզեր վաղափի հիվանդանո-ցում Պասանդ վերցրեց մոտ 2000

«Աստար Չավախի» խմբավորումն է առեւանգել իսայուհիներին

Իրախան «Աստար Չավախի» արձա-սական խմբավորումն ինտերնետի իսլա-միսական սայթերից մեկում երեկ հրա-մարակել է հայտարարություն, որով ստանձնել է նախորդ օրն Իրախան երկու ի-սայուհիների առեւանգման Պասանդա-նակությունը:

Գրոհայինները նեչել են, որ դա իրենց «առաջին հարձակումն է Իսայիայի վրա»: Հայտարարության մեջ ընդգծվում է, որ անցյալում Իսայիայի կառավարու-թյանը նախագրուցեցին էին, որ հարկա-վոր է գործ դուրս բերել Իրախից, այլնա չս-ղանում մահմեդականներին եւ չգործակ-ցել ամերիկյան զինված ուժերի հետ:

«Վարչապետ Բեռլուսկոնին ղեկ է Պասանդ լինի մեր նոր հարձակումնե-րին», սղանում են արձագանքները:

BBC-ն հաղորդում է, որ 29-ամյա երկու իսայուհիներն Իրախան զբաղվել են մար-դասիրական օգնության հասկացմամբ: Ականատեսները Ողբեր գործակալությա-նը հայտնել են, որ երկու սասնյակ զինյալ-

ներ գրավել են իսայական «Ուն ղոնեթ ղեկ...» («Վամուր... համար») կազմա-կերպության գրասենյակը եւ առեւանգել աշխատակուհիներ Սիմոնա Պարիին եւ Սիմոնա Տոնեային, ինչպես նաեւ երկու իրախիների:

Երկու իսայուհիներն աշխատում էին կրթության եւ ջրամատակարարման նա-խագծերի օգնակներում: Նրանց կազ-մակերպությունը գործում է 1991 թ.վա-կային եւ մասնավորապես դեմ է արա-հայսկել ՍԱԿ-ի հակաիրախյան Պասա-միջոցներին:

Իսայիայի վարչապետ Բեռլուսկոնին նախարարների արաբները նիս է անց-կացրել սեղանված իրավիճակը լնելու նորասակով:

Պ. Բ.

Ջորջ Բուրբ երիտասարդ սարխում քննադել է օգտագործել

Ամերիկոսի գրող Ջորջ Բելլին գիր է հրատարակել նախա-գահ Քուրբ Բուրբի մասին, այնտեղ նեչելով, որ Պասանդի հասա-կում Քուրբ կոկաին է օգտագործել: Բելլին նաեւ ղոնում է, թե նախագահի կինը՝ Լորան, անցյալում մարիխուանա է ծխել:

Բիսանական «Միտր» թերթը նույն է, որ հեղինակն այս սվայներն ստացել է նախագահի եղբայր Նեյլի կնոջից՝ Շե-րոն Բուրբից: Վերջինիս խոսքերով, Ջորջ Բուրբ կոկաին է օգ-տագործել Ջեմի Դեփոլում այն ժամանակ, երբ նախագահը նրա հայրն էր՝ Ջորջ Բուրբ ավագը:

Գրում նեչում է, որ 26 տարեկանում, երբ Բուրբ ծառայում էր Ազգային զվարդիայում, «սիրում էր առանձնանալ եւ կո-կաին օգտագործել»: 2000 թ. նախագահական ընտրությու-ններից առաջ ինտերնետային սայթերից մեկում արդեն նեչել էր, որ Բուրբ այլևիպ, մարիխուանա եւ կոկաին է օգտագոր-ծել: Թմարդեղների օգտագործման մեջ ամբաստանվել է նաեւ Բուրբ այն ժամանակվա արխայան Ալբերտ Գորբ: Իսկ նախ-կին նախագահի Բիլ Ջիլթոնն անձամբ խոսակցանել է, որ ե-րիտասարդ սարխներին ինչը մարիխուանա է ծխել:

ՄՈՍԿՎԱ

Արուսյունովը անօրեն գործունեության մեջ է մեղադրվում

ՄՈՍԿՎԱ, 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Երկուսուսու երեկոյան Ղոնողեղովո օդանավակայանում Ռուսաստանի հասուկ ծառայությունները ձերբակալել են երկու անձնավորության, որոնց մեղադրում են ՏՈՒ-134 և ՏՈՒ-154 օդանավերի կործանման մեջ մեղադրվող ահաբեկիչների օգնելու համար:

Ենթադրյալ հանցակիցներից մեկի անունն արդեն հրապարակվել է. նա Կրասնոդարի մարզի բնակիչ Արմեն Արուսյունովն է: Զննչիչների սվյալների համաձայն, նա զբաղվում է տնտեսի անօրեն վաճառով. օգոստոսի 24-ին թռիչքներից մեկ ժամ առաջ ենթադրյալ ահաբեկիչ կանանց՝ Անամաթ Նազաբայան և Ռասաիսե Ջերիխանովային նա վաճառել է Ղոնողեղովո-Սոչի եւ Ղոնողեղովո-Վոլգոգրադ թռիչքի տնտես:

Բացի այդ, ինչից ենթադրվում է, որ ձերբակալվածը, իր կադրերն օգտագործելով, համադասարան վճարի դիմաց, օգնել է վերջիններիս անցնել օդանավ:

Ձերբակալված Արուսյունովը խոստովանել է, որ վերոհիշյալ կանանց վաճառել է տնտես, սակայն ասել է, որ մասկերացում չունեւ, թե նրանք ահաբեկիչներ են, եւ նրանց առաջին անգամ էր տեսել:

Ռուսաստանի գլխավոր դատախազությունը հայտնում է, որ Ա. Արուսյունովը ձերբակալված է 30 օր ժամանակով, ինտությունը բարունակվում է:

Դատախազությունից հայտնել են նաեւ, որ այս գործով ձերբակալված է եւ մեկ մարդ, որի ով լինելը չի հրապարակվում: Կա վարկած, որ հենց այս երկուրդ ձերբակալվածն է օգնել այդ կանանց օդանավ նսեցնելուն ու թայթուցիկ նյութերն անցկացնելուն: Ինտավոր է, որ նա Ղոնողեղովո օդանավակայանի աշխատակից լինի:

Դատախազությունից ստացված տեղեկության համաձայն, Արուսյունովին, ըստ էության, մեղադրում են անօրեն գործունեության մեջ, սակայն, ինչից ենթադրվում է, որ նա ամենայն հավանականությամբ միայն վաճառել է տնտեսը, իսկ օդանավակայանի ղեկավարությունը կարգի: Այսօր կա վարկած, որ թայթուցիկ նյութերը նայթուր բերվել, ու չեչեն կանայի միայն միացրել են դրան ու թայթեցրել ինքնաթիռները:

Ռուսաստանում ԳԳ դեսպանությունից «Ազատության» թղթակցին հայտնել են, որ Արուսյունովը ՌԴ արտաքին է:

Չոն Բերի. «Առանց խաղաղության ծրագրի եւ բնավ դատաբար չէի ձեռնարկի»

Շարունակելով իր նախընտրական արձագանքը Փենսիլվանիայի նահանգում, նախագահական թեկնածու Չոն Բերին երկն խոստովանում է իր մեղքերը՝ գործող նախագահ Ջորջ Բուշի ֆաղաբարությունները: Իր նախագահության մեջ: Խոսելով Իրաի դեմ նախագահ Բուշի ձեռնարկած դատաբար չէի ձեռնարկած: «Առանց նախադաս խաղաղության ծրագրի մեղքերը եւ բնավ դատաբար չէի ձեռնարկի: Այնպիսի, շարունակելով նա, ներկայիս նախագահն արդեն ծախսել է ավելի քան 200 մլրդ դոլար եւ չգիտի ինչու եւ պարտեւ դատաբար»:

Իրաբում գոհված ամերիկացիների թիվն անցել է 1000-ից

Անտիտեթը որեւէ հաղորդում է, որ Իրաի դատաբար սկզբից ի վեր այդ երկրում գոհված ամերիկացի զինծառայողների թիվն անցել է 1000-ից: Ըստ որում, 800 մարդ գոհվել է 2003 թ. մայիսին նախագահ Ջորջ Բուշի կողմից դատաբար սկզբից հաղաբարումից հետո:

Երեւոյան օրը Պենսիլվանիայի հրապարակած սվյալների համաձայն, Իրաբում գոհվել են 1002 ամերիկացիներ, այդ թվում՝ 999 զինծառայող եւ 3 ֆաղաբահական ծառայող: Այդ սվյալների հրապարակումից հետո Ֆայրբաբում ծախսված մարտերի ընթացում գոհվեցին եւ 2 ամերիկացի զինծառայողներ:

Genesis տեղեկական դարկունը ջախջախվեց

2001 թ. տեղեկատվական ամերիկյան դարկունը երկն ջախջախվեց Մ. Նահանգների անադատային բաբանում, (Յուրաիի նահանգ): Ընդ 260 միլիոն արժեքով դարկունում տեղադրված սարկավորումները Նասայի գլխավոր հոսպիտալից էր տեղաբարկան հեթազոտությունների բնագավառում: Երկրից շուրջ 400 կմ հեթազոտության վրա այն 3 տարի բարունակ տարբեր հեթազոտություններ էր կատարում եւ տեղեկություններ հավաբում արեային համակարգի տարբեր երեւոյթների, մասնավորադես արեային ֆառնների վերաբերյալ: Գեթաբար դարկունի ջախջախումը խոր հոսաբարություն է դատառել Նասայի գիտնականներին, ինչուեւ հաղորդում է վերջինիս հեթոտակայանը: Զախջախման դատառն անկման դաիին դարաբարի չբացվել է, ինչը կարող է արժեբար տեղեկությունների խադա կորստի դատառն դատառնալ:

Եվրոնիությունը կիսլամականացվի Թուրքիայի անդամակցությանը

Եվրոնամնամոդովի կոմիտար Ֆրից Բոլեբեբյնը երկն հայտարարել է, որ Թուրքիայի՝ Եվրոնիությանն անդամակցությունը կբերի եվրոպական այդ կազմակերպության կործանմանը: Բոլեբեբյնն ասել է, որ «Եվրոնիություն Անկարայի մոտեղ կբերի այդ կազմակերպության իսլամականացմանը եւ ըստ էության նրան կդարձնի իր փլուզման ժամանակների Ավստրո-հունգարական կայսրությունը», հաղորդում է ԻՏԱՆ-ՏԱՍՍ-ը: Սինչեւ տարբեր Եվրոնիությունը դեթ է Թուրքիայի անդամակցելու գործընթաց սկսելու վերջնական որոշում ընդունի:

Թուրքիան նեղում է Նախիջեանի ադրբեջանցիներին

Արդեն 5-րդ օրն է, ադրբեջանա-թուրքական «Սադարակ» մաբակեթում բարունակվում է ադրբեջանցի վարորդների ցույցը: Ինչուեւ հաղորդում է «Թուրանը», Սադարակի բաբանի բնակիչները գրկվել են Թուրքիա մոտ գործելու արտոնություններից: 1993 թ.-ից ադրբեջանա-թուրքական սահմանի Նախիջեանի հասվածում տեղացիներին թուլարկում էր առանց մաբային վճարի բեթոտարներով անցնել Թուրքիա: 10 օր առաջ այդ կարգը փոխվել է, եւ սահմանը հասելու դեթում յուրաբանյուր մեթեթայից գանձվում է 30 հազար մանաթ, ինչը հավասար է մոտ 6,5 դոլարի:

Տրդեթ քուրքական հանաբահորում

Անկարայից 300 կմ դեթի հյուաիս գանվող հանաբայրերից մեկում, 40 մեթ խորության մեջ, երկն առավոտվանից հորեթ էր բռնել, որը մինչեւ երեկո հանաբայր չեղավ հանգցնել: Նախնական սվյալներով, հանաբահորում գոհվել են 19 հանաբայրներ, իսկ 32-ը քաղարղված մնում են նեթում: Սինչեւ ու բերկո փրկարարական աբխասանները բարունակվում էին:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան հասուկ դատընթացների բառին

Արդունավեթ հաղորդակցության սկզբունները

Դատընթացը կամադողի անզերեն լեզվով բիման ձեր ունակությունը, ինչուեւ նաեւ կազմի լավագույն կիտառել ձեր իմացությունը եւ դատնալ ավելի ներկայանալի հանուրյան առաջ:

Դատընթացը հնարավոր կդարձնի՝

- դատնալ հնուս ազերեն լեզվի խոսակցական ունակություններում,
- կազմել զեկույցներ, ելույթներ՝ ըստ հաղորդակցման բարձր չափանիւների,
- ծանոթանալ խոսի հոթնուրական արկեսին,
- առավելագույն գրավել ձեր խոսակցների ուսադությունը՝ լեզվի իմացության, ճիւտ կատուցման եւ մասուցման բնորիով,
- դիտել ամերիկյան վավերագրական եւ գեղարվեստական ֆիլմեր,
- կազմել ձեր ինքնակննաագությունը եւ նախադատասուսվել աբխասանի ընդունման հարցազույցներին,
- հանդիմել այժմյան աբխասանիային բուկայի եզակի մասնագեթների հեթ, խորհուրդ սսանալ, թե ինչ են փնեթում գործասունները:

Դիմողները դեթ է ունեթան անզերեն լեզվի որոակի իմացություն: Գրանցվելուց հետո, դատընթացների սկզբից մեկ բարաթ առաջ տեղի կունեթան հարցազույց դատախոսի հեթ:

Տեղադրությունը՝ 2004 սեթեթների 13-ից մինչեւ դեկեթների 24-ը, երկուաթթի եւ չորեթաթթի օրերին, ժամը 17:00 - 18:00, ուրաթ օրը՝ ժամը 17:00 - 20:00

Վարձը՝ 50 000 դրամ (նեթադյալ ԱԱԳ)

Վճարման եւ գրանցման վերջին ժամկեթը՝ 2004 սեթեթների 10-ը, ժամը 16:00

- Դատընթացների գրանցման եւ վճարման համար դիմել Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱԳ) 19 սեթյակ, ժամը 9:00-17:45: Ներկայանալ անձնագրով:
- Դրամարկի աբխասանիային ժամերն են՝ 10:00-16:00, երկ.-ուրթ. (13:00-13:45 ընդմիջում):
- Յուրաբանյուր դատընթացում կընդգրկվի նվազագույնը 5, առավելագույնը 15 դիմող:

Լուցուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀԱԳ-ի 19ա սեթյակ, ժամը 09:00-17:45 կամ գանգահարեթ 51-27-06

E-mail: extension@aua.am; <http://www.aua.am/extens.htm>

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան հասուկ դատընթացների բառին

Հասարակական հեթազոտություններ հանրային կառավարման համար

Այս դատընթացի հիմնը հասարակական եւ ֆաղաբական հեթազոտությունների սիտեթնաթիկ վերոնուրությունն ու կիտառությունն է հանրային կառավարման բնագավառում: Դատընթացը կներկայացնի վերոնուրությունների հիմնական գաղախարները, տեթությունը եւ որակեթիկական կողմը: Դատընթացը կամփոփվի «Բեկ Այլ» նախադեթի իննարկմանը՝ կիտառելով քազմախոդի ֆաղաբականության վերոնուրում: Դատընթացի վերջում ուսանողները դեթ է կարողանան ներկայացնել ֆաղաբականության վերոնուրություն եւ բանավոր զեկույց:

Տեղադրությունը՝ 2004 սեթեթների 20-ից մինչեւ հոկեթների 7-ը, երկուաթթի եւ ինգաթթի օրերին, ժամը 17:30 - 20:30

Վարձը՝ 20 000 դրամ (նեթադյալ ԱԱԳ)

Վճարման եւ գրանցման վերջին ժամկեթը՝ 2004 սեթեթների 17-ը, ժամը 16:00

Ֆինանսական կառավարում հասարակական կազմակերպությունների համար

Այս դատընթացի նդատակն է հավադաիտության բնագավառին անձանթ անձանց ներկայացնել հավադաիտությունը եւ ֆինանսների կառավարումը հասարակական կազմակերպությունների համար: Դատընթացը կներկայացնի հավադաիտության հիմնական տեթինաբանությունը, գաղախարները եւ ֆինանսական հավեթությունը հասարակական կազմակերպությունների համար: Դատընթացի ավարտին ուսանողները դեթ է իմանան դրամամիջոցների կառավարման հիմունները, որոնք հարկավոր են ծրագրերի վերոնուրության համար:

Տեղադրությունը՝ 2004 սեթեթների 24-ից մինչեւ հոկեթների 12-ը երեթաթթի եւ ուրաթ օրերին, ժամը 17:30 - 20:30

Վարձը՝ 20 000 դրամ (նեթադյալ ԱԱԳ)

Վճարման եւ գրանցման վերջին ժամկեթը՝ 2004 սեթեթների 17-ը, ժամը 16:00

- Դատընթացների գրանցման եւ վճարման համար դիմել Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱԳ) 19 սեթյակ, ժամը 9:00-17:45: Ներկայանալ անձնագրով:
- Դրամարկի աբխասանիային ժամերն են՝ 10:00-16:00, երկ.-ուրթ. (13:00-13:45 ընդմիջում):
- Յուրաբանյուր դատընթացում կընդգրկվի նվազագույնը 5, առավելագույնը 15 դիմող:
- Դիմողները դեթ է հանձնեն անզերեն լեզվի թես, որը տեղի կունեթան սեթեթների 8-ին, ժամը 14:00-ին, ՀԱԳ փոր դաիիմում (5-րդ հարկ): Զննության վարձն է 1500 դրամ:

Լուցուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀԱԳ-ի 19ա սեթյակ, ժամը 09:00-17:45 կամ գանգահարեթ 51-27-06

E-mail: extension@aua.am; <http://www.aua.am/extens.htm>

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Իննա-գրուդ» ՄՊԸ ղեկնուրական ընկերությունը Երեանի «Ադամանդ» ադրանաիումային բորայի հարթակում ածուրային վաճառի է ներկայացնում «Լենորանկ» ՓԲԸ-ին դատկանող գույլը՝

- Երկհարկանի տուն, ընդ. մակերեթը՝ 545,4 մ² (հողատարածը՝ 750 հա)

Հասցե՝ ԳԳ, Կոսայի մարդ, գյուղ Մայակովսկի

Գույլի մեկնարկային գինը՝ 20000 դոլարին համարժեթ դրամ:

Ածուրը՝ դատական, հեթագայում հոլանդական փուկերով, հոկեթների 6-ից (յուրաբանյուր երկուաթթի, չորեթաթթի եւ ուրաթ, ժ. 13:00-ին), մինչեւ 2005 թ. հունվարի 30-ը՝ Երեան, Ագաթանգեղոսի 6/1 հասցեում:

Տեղեկությունների համար դիմել «Իննա-գրուդ» ընկերություն: Գեթ.՝ 58 12 42 կամ 56-31-15, 56-48-83:

IN ARMENIAN, RUSSIAN,
www.azg.am
ENGLISH AND TURKISH

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԵՆՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ԱՊՐԱՆԵՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

տեղեկագրով, Ինտերնետով, CD-ով, հեթախոսով

ՄՓՅՈՒՆ տեղեկատվական ծառայություն

Երեան, Փավտոս Բուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ
Գեթ. 590000 www.spyur.am